

Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre mení verejný priestor

V nedeľu 29. júna 2025 sa dopravou zaťažená ulica 7. pešieho pluku na chvíľu zastaví, nadýchne – a zmení. Festival **Nitriansky Montmartre**, ktorý organizuje Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, prinesie umenie, zeleň a detský smiech tam, kde za iných okolností parkujú autá.

Tretí ročník festivalu nesie podtitul „**Ulica, ktorá by mohla dýchať**“. Nie je to len slogan, ale výzva pre verejnosť – predstaviť si ulicu ako miesto, kde sa dá žiť inak. Bez hluku, bez smogu, s priestorom pre deti, divadlo, komunitu a vzácne medzigeneračné stretnutia.

„Dlhodobu vedieme diskusiu s kompetentnými orgánmi o zmene organizácie dopravy na ulici pred našim divadlom. Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre je primárne divadlom pre deti všetkých vekových kategórií – a práve preto považujeme bezpečný a pokojný verejný priestor pred jeho vstupom za samozrejmý, nie luxus,“ vysvetľuje Martin Kusenda, riaditeľ Starého divadla Karola Spišáka v Nitre.

Ulica ako záhrada

Festival sa odohráva vo výtvarnej inštalácii scénografky Aleny Hanusovej, ktorá sa pri jej tvorbe inšpirovala vzduchom, vzdušnosťou a pocitom domova. Využíva pri tom textílie, ktoré ulici dodávajú dych a príjemný pohyb, malé solárne fontánky, ktoré pripomínajú dôležitosť vody vo verejnom priestore v čase klimatických zmien.

Oddychová zóna je navrhnutá ako obývačka pod holým nebom – bezpečné miesto pre rozhovory, diskusie a stretávanie ľudí s rôznymi názormi. Zaujímavý je aj netradičný vertikálny záhon, vytvorený z látky, na ktorej výtvarníčka nechala vyklíčiť semená rastlín.

Veľkým cieľom inštalácie je čo najviac zelene na ulici – preto divadlo vyhlásilo verejnú zbierku rastlín, do ktorej sa môže zapojiť každý.

Dýchať krokmi – jediné predstavenie, ktoré sa už nezopakuje

Festivalovou špecialitou je premiéra a zároveň jediné uvedenie **site specific performancie Dýchať krokmi**.

Ide o spoluprácu Starého divadla s občianskym združením TanC a o výnimočné prepojenie tanca, bábkového a fyzického divadla, improvizácie a živého priestoru. Pod choreografickým vedením Lucie Bielik a Radoslava Piovarčiho vzniká dielo, ktoré pozýva kráčať mestom inak – pomalšie, vnímavejšie, s vedomím, že aj ulica má svoj vlastný príbeh.

Unikátna je aj jeho forma – predstavenie sa uskutoční iba raz. Zapojili sa doň herci divadla aj ľudia z verejnosti, a tak sa stiera hranica medzi tvorcami a divákmi.

Program: divadlo na ulici a koncert v závere

8.30 Jakub Cerulík – „Radosť v pohybe“

Ranné cvičenie na ulici pre všetky vekové kategórie.

9.30 Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre – „Hop“ / 1+

Inscenácia pre deti, ktoré chcú objavovať svet zvierat na hospodárskom dvore.

10.30 Bábkové divadlo na rázcestí – „Akvatolárium“ / 0,10+

Interaktívne predstavenie pre batol'atá a ich rodičov ponúka možnosť zúčastniť sa výpravy z kúpeľne až do mora.

15.00 Horácke divadlo Jihlava – „Ďateľ a Slabohlások“ / 3+

Veselá i poučná inscenácia o sebadôvere.

16.00 Divadlo na Hojdačke – „Kedy stromy spievajú“ / 3+

“Keď pomôžeme jednému stromu, akoby sme zachránili celý les”.

17.30 Divadlo Líšeň – „Jazvec na borovici“ / pre deti aj dospelých

Legendárne divadlo prináša tradičné princípy japonskej frašky kjogen premenené v grotesku.

18.00 Divadlo Houže – „Vlk na mesiaci“ / 5+

Koľko klamstva musíme vynaložiť na to, aby sme dosiahli svoje ciele? Je naozaj pravdou, že lož ma krátke nohy?

19.00 Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, Tanc.oz – „Dýchať krokmi“

Site-specific produkcia vytvorená špeciálne pre festival so zapojením verejnosti.

19.30 Koncert Ivany Mer

Hudba, ktorá vyviera z ticha, inšpirovaná prírodnými živlami a vnútorným svetom duše.

Sprievodné podujatia: miesto, kde sa dá zostať dlhšie

Na kávičke v obývačke s Ivanom Gontkom. Počas trvania podujatia sa budete môcť zapojiť do diskusie o vode, ekológii, Nitre, umení a deťoch, ktorú bude viesť náš kolega, Ivan Gontko. Host'om Ivana Gontka bude Ing., Prof. Jurík, Ľuboš, PhD. ktorý pracuje na Katedre krajinného inžinierstva, Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre, a je členom skupiny expertov UNESCO v SR.

Divadlo Líšeň prinesie hru Figurkov, ktorá rozvíja predstavivosť aj orientáciu v priestore.

Deti aj dospelí si môžu vyrobiť vlastnú bábkú, vyskúšať si hrnčiarsky kruh, dať si namaľovať portrét alebo si vybrať knihu na burze Nitrianskej knižnice. Pripravená je aj komentovaná výstava kostýmov a bábok ku končiacej sezóne a prednáška o význame včiel.

„Festival je miestom, kde sa dá len tak byť – tvoriť, rozprávať sa, oddychovať. Veríme, že umenie – a divadlo zvlášť – má schopnosť pomenovať a otvárať dôležité témy. Chceme poukázať na to, že ulica pred divadlom môže fungovať inak – ako bezpečná a živá zóna pre deti, rodiny a komunitu. Nitriansky Montmartre – Ulica, ktorá by mohla dýchať – je manifestáciou tejto vízie.“ povedala Iveta Ditte Jurčová, dramaturgička SDKSvN

Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

Tento projekt sa uskutočnil vďaka finančnej podpore Nadácie ZSE.

Nitriansky Montmartre finančne podporilo Mesto Nitra.